

телебачення тощо); передавання освітніх матеріалів (онлайн-програми, онлайн-платформи, онлайн-сервіси, аудіо- та відео носії інформації, Інтернет тощо); взаємодії учасників освітнього процесу (онлайн-конференції, електронна пошта, групові мережі, чат, форум, блог тощо). Підкреслено, що, впроваджуючи педагогічної технології дистанційного навчання в систему післядипломної педагогічної освіти, важливо дотримуватися вимог, таких як науковість (доцільність застосування має бути обґрунтована науковими дослідженнями), системність (структура та ієрархія компонентів, взаємозв'язок між ними, логіка, цілісність, єдність понятійного апарату), ефективність (досягнення запланованих результатів), поліфункціональність (виконання навчальної, організаційної, виховної тощо функцій), керованість (забезпечення діагностики та корекції результатів). Акцентовано, що в освітньому процесі закладів післядипломної педагогічної освіти використовуються змішані технології дистанційного навчання та спеціальні вебресурси (більш студентоцентроване навчання, підтримка незалежного та кооперативного навчання, можливість здобувача пристосовувати умови навчання, здатність навчатися в будь-якому місці та в будь-який час), що розробляються з використанням різноманітних систем підтримки (Moodle, Google Classroom, Zoom, Classtime, LearningApps.org, Padlet.com). Підсумовано, що педагогічна технологія дистанційного навчання в системі післядипломної педагогічної освіти – це технологія опосередкованої взаємодії учасників освітнього процесу з використанням різноманітних систем підтримки (Moodle, Google Classroom, Zoom, Classtime тощо), якому властиві оперативність, інформативність, відкритість, гнучкість, масовість, далекодія, асинхронність, паралельність, економічність, технологічність, інтернаціональність, соціальність.

Ключові слова: педагогічні технології, дистанційне навчання, післядипломна педагогічна освіта, освітній процес.

УДК 37.03:378.1

STUDY OF LEADING FACTORS ON THE QUALITY AND EFFICIENCY OF THE TRAINING OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN THE FCS FIELD AMONG SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL EMPLOYEES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОВІДНИХ ЧИННИКІВ НА ЯКІСТЬ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ГАЛУЗІ ФКС СЕРЕД НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сергій Черненко

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
E-mail: chernenko.sergey65@ukr.net
ORCID 0000-0001-9375-4220
Донбаська державна машинобудівна академія, Україна

Serhii Chernenko

Ph. Din, Physical Education and Sports Associate Professor
E-mail: chernenko.sergey65@ukr.net
ORCID 0000-0001-9375-4220
Donbas State Engineering Academy, Ukraine

Олександр Дубовой

кандидат педагогічних наук, доцент, Ph.
E-mail: davstrongman@gmail.com
ORCID 0000-0001-8166-6223
Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка, Україна

Oleksandr Dubovoi

Din of Pedagogy, Associate Professor
E-mail: davstrongman@gmail.com
ORCID 0000-0001-8166-6223
Luhansk National University named
after Taras Shevchenko, Ukraine

Тетяна Полулященко

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: lug.ifvis.ksd@gmail.com
ORCID 0000-0002-6345-585X
Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка, Україна

Tatyana Poluliaschenko

Ph.Din of Pedagogy, Associate Professor
E-mail: lug.ifvis.ksd@gmail.com
ORCID 0000-0002-6345-585X
Luhansk National University named
after Taras Shevchenko, Ukraine

Євгеній Журавель

старший викладач,
E-mail: zhuravel.yevhenii@pdaba.edu
ORCID 0009-0009-4646-5958
Придніпровська Державна Академія
Будівництва та Архітектури, Україна

Yevhenii Zhuravel

Senior teacher,
E-mail: zhuravel.yevhenii@pdaba.edu
ORCID 0009-0009-4646-5958
Prydniprovaska State Academy of Civil
Engineering and Architecture, Ukraine

ABSTRACT

The article defines the impact of leading factors (educational components of the professional program, innovative technologies, organizational and managerial aspects, psychological and motivational orientation) on the quality of training of highly qualified specialists in the field of physical culture and sports.

The goal is to determine the leading factors affecting the quality and effectiveness of professional training of future physical education specialists in higher education institutions. To achieve the goal of the research, the following methods were used: analysis of scientific and methodological literature, questionnaires, ascertaining experiment, methods of statistical processing of results. The results of the most significant factors affecting the quality and effectiveness of the training of groups No. 2, 4 are given (significance coefficient of 87 points). Thus, the group of factors 2 made it possible to determine the components that reflect the priority in the composition of the content of the educational components of the professional program of education seekers (characterizes various aspects of improving the psychological and pedagogical training of future specialists). Another factor (No. 4) is aimed at the use of technological professional training (the application of innovative technologies and the development of the trainer's pedagogical skills). The second most important factor was No. 3 (significance coefficient of 81.9 points), which characterizes the organizational-design and organizational-management aspects of professional training preparation. Factor No. 1 (significance coefficient of 80.8 points) implements the principle of prioritizing the development of the future teacher's personality and determines the psychological comfort of the educational process for students and teachers. Prospects for further research of the specified problem are outlined.

Key words: *students of education, physical culture and sports, future trainers-teachers.*

Актуальність теми. Актуального значення теми дослідження набуває процес вдосконалення підготовки тренерів-викладачів, які спроможні вирішувати завдання щодо побудови навчально-тренувального процесу, демонструвати високий рівень професійних здібностей, володіти професійно-значущими вміннями та навичками.

У «Державній програмі розвитку фізичної культури і спорту в Україні» наголошується, що підвищення фізичної підготовленості учнів, формування й активізація інтересу до здорового способу життя є гострою та першочерговою проблемою. Одним із пріоритетним завданням щодо її вирішення полягає в удосконаленні структури підготовки освіти педагогів. Наступний державний документ «Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти» підкреслює, що підвищення якості педагогічної освіти та інтеграція її у Європейський простір вищої освіти передбачає: вдосконалення національної системи накопичення і трансферу кредитів, використання інформаційно-комунікаційних технологій; індивідуалізацію навчально-виховного процесу, запровадження гнучкої, науково-обґрунтованої системи сертифікації та атестації професійно-педагогічної компетентності випускників педагогічних спеціальностей як складової державної атестації.

Відомий фахівець (Сущенко, 2003) вказує, що в педагогічній науці й практиці професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту розглядається як така, що спрямована на підготовку студентів вищих навчальних закладів до виконання конкретних видів професійної діяльності в галузі «Фізична культура та спорт», оволодіння ними сукупністю знань про людину і фізичну культуру, розвиток емоційно-ціннісних відношень, моральних норм, умінь передавати цінності фізичної культури. У педагогічній літературі зазначається, що покладання принципу особистісного підходу в основу побудови особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту піднімає останню на більш високий якісний рівень.

Отже, актуальність дослідження полягає у необхідності додаткових досліджень у напрямку взаємного впливу провідних чинників на якість підготовки висококваліфікованих фахівців галузі фізичної культури і спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед пріоритетних напрямів розвитку галузі фізичної культури і спорту провідне місце займають:

– теоретичні та методичні засади розвитку системи професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів фізичного виховання у ЗВО (Клопов, 2010; Платонов, 1994);

– розробки теоретико-методологічних основ формування знань про фізичне і психічне здоров'я особистості, моральні орієнтири й вольові установки (І. Гасюк, І. Городинська, Н. Долбишева, О. Костенко та ін.);

– теорії й методики професійної освіти фахівців фізичної культури та спорту (Ажиппо, 2012; Бельський, 2000; Тимошенко, 2008; Шиян, 2008).

Оскільки підготовка вчителів ЗВО відбувається шляхом засвоєння багатьох видів діяльності (навчальної, наукової, методичної, виховної тощо), необхідно, щоб вона була орієнтована на реалізацію потенційних можливостей особистості, її творчих задатків, необхідних для ефективної педагогічної роботи.

Проблеми змісту освіти галузі ФКС досліджені у працях (Давиденко, 2010; Клопов, 2010; Сущенко, 2000). Удосконалення організаційних форм і

методів навчання у вищій освіті вивчали відомі автори (Калашнікова, Базелюк Н. & Базелюк О., 2023). Наступний дослідник, (Денисенко, 2021) вивчав питання професійної мобільності майбутніх учителів фізичної культури. Далі автор вказав, що формування професійної мобільності майбутніх фахівців фізичної культури складається з цільового, теоретичного, змістового, організаційно-діяльнісного та діагностично-результативного блоку.

У науковій літературі особливу увагу приділено особистісному підходу, який забезпечує розуміння, пізнання, розвиток і самореалізацію особистості майбутнього фахівця в його цілісності та гармонійності. Це можливо за умови особистісно спрямованої трансформації форм і методів навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах (Матвійчук, 2011). Зазначено, що принцип особистісного підходу, покладений в основу побудови особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців сфери фізичного виховання й спорту піднімає останню на новий, більш якісний рівень функціонування.

Аналіз наукової, навчально-методичної літератури свідчить про недостатньо досліджену комплексну систему професійної підготовки тренера-викладача, фрагментарність деяких матеріалів і розкриття лише загальних положень.

Таким чином, проблема вивчення впливу педагогічних та психологічних факторів на якість підготовки майбутніх фахівців у вишах є одною із суттєвих концепцій в галузі ФКС, відповідно до закону України «Про фізичну культуру і спорт».

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета – визначити провідні чинники, що впливають на якість і ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Для досягнення мети дослідження були використані методи: аналіз науково-методичної літератури, анкетування, констатуючий експеримент, методи статистичної обробки результатів.

Вивчення впливу основних психолого-педагогічних умов щодо удосконалення професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів фізичного виховання в освітньому процесі проводили серед науково-педагогічних працівників Донбаської державної машинобудівної академії, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» і «Придніпровська Державна Академія Будівництва та Архітектури». У дослідженні прийняли участь викладачі кафедри фізичного виховання і спорту ДДМА (n=9), кафедри олімпійського і професійного спорту ЛНПУ (n=10) та кафедри фізичного виховання та основ здоров'я ПДАБА (n=5).

В основі анкетування викладачів за допомогою методики (Степанченко, 2017) виявляється комплексний напрямок вивчення провідних факторів впливу на якість освітнього середовища у вишах. Аналітичний підхід ґрунтується на уявленні про комплексний характер досліджуваного явища, а саме у обґрунтуванні взаємозв'язків між окремими його ознаками (Климчук, 2006). У дослідженні зміст психолого-педагогічних умов визначають найсуттєвіші фактори: психологічно-мотиваційні, змістові, організаційно-проектувальні, технологічні (Литвин, 2016; Степанченко, 2017). Саме чинники деталізують певну педагогічну умову, а в подальшому дозволяють запропонувати конкретні

дії щодо удосконалення професійної підготовки майбутніх та реалізації їх в освітньому процесі вишу (Литвин, 2014). Експертам було запропоновано оцінити за 10-ти бальною шкалою вплив різних чинників на якість підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання (Табл.1). Для виявлення провідних факторів був розрахований коефіцієнт їх значимості (K_{zn}) за формулою:

$$K_{zn} = \frac{\sum n}{N_{max}} \times 100$$

де: n – бал, який присвоюється психолого-педагогічних умові кожним викладачем; N_{max} – максимально можлива кількість балів з усієї вибірки.

У таблиці 1, 2 та рис.1, 2 наведено результати найбільш значущих факторів впливу на якість і ефективність підготовки груп № 2, 4 (коефіцієнт значущості 87 балів). Так, група факторів № 2 визначають складові які відображають пріоритетність у складанні змісту освітніх компонентів професійної програми здобувачів освіти (характеризує різноманітні аспекти вдосконалення психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців).

Таблиця 1.

Порівняльні показники впливу змістовних чинників (професійної підготовки) на якість підготовки майбутніх тренерів серед працівників ЗВО

№	Зміст психолого-педагогічних умов	$\bar{X}$	K_{zn}	%
1	Урахування у змісті навчання сукупності принципів (загально-дидактичних, виховання, професійного навчання, фізичного виховання та фізичної підготовки.	9,11	18,20	20,91
2	Відповідність змісту навчання особливостям професійної діяльності тренерів-викладачів фізичного виховання	9,44	18,90	21,67
3	Цілеспрямований добір і викладання професійно орієнтованого навчального матеріалу з психологічних і педагогічних дисциплін	8,78	17,60	20,16
4	Ознайомлення з досвідом інноваційного навчання та його впровадження в практику фізичного виховання студентів	8,56	17,10	19,56
5	Налагодження міжпредметних зв'язків методики фізичного виховання з психологічними, педагогічними та іншими дисциплінами	7,67	15,30	17,61

Далі експерти (викладачі) відмічають, що найбільш впливовою психолого-педагогічних умовою є «відповідність змісту навчання особливостям професійної діяльності тренерів-викладачів фізичного виховання» (21,6%), «урахування у змісті загально-дидактичних принципів навчання» (20,9%), «викладання професійно орієнтованого навчального матеріалу» (20,2%), щодо якість підготовки майбутніх тренерів.

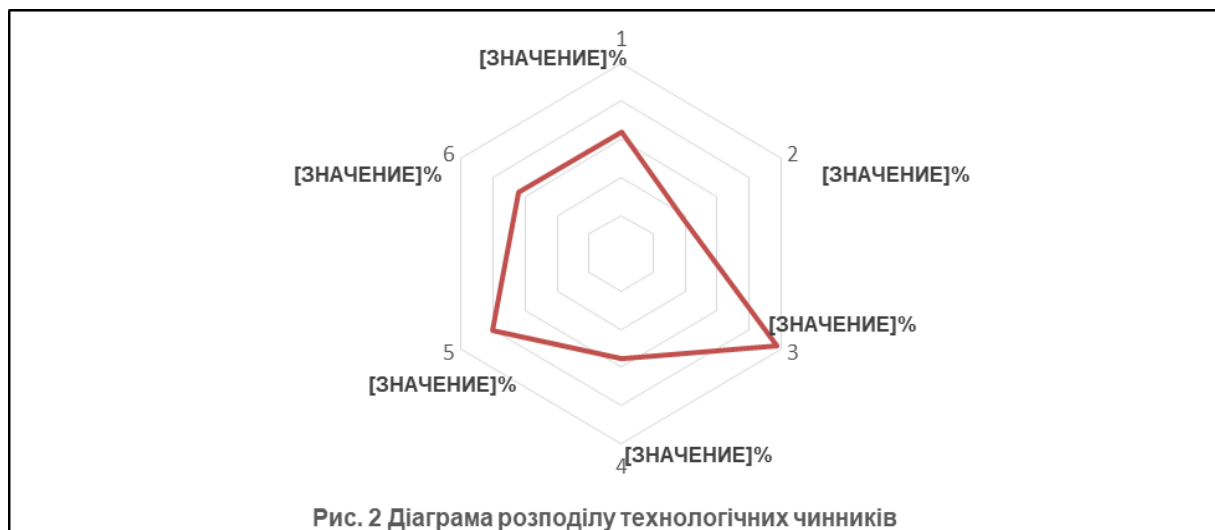
Інший фактор (№ 4) спрямовано на використання технологічної професійної підготовки (застосування інноваційних технологій та розвитку педагогічної майстерності тренера» (табл.2 та рис 2).

Таблиця 2.

Порівняльні показники впливу технологічних чинників на якість підготовки майбутніх тренерів серед працівників ЗВО

№	Зміст психолого-педагогічних умов	$\bar{X}$	$K_{зн}$	%
1	Реалізація диференційованого та індивідуального підходу до студентів	8,67	14,50	16,6
2	Використання у професійно-педагогічній підготовці майбутніх викладачів інтерактивних технологій, ефективних у їхній майбутній професійній діяльності	8,33	13,90	15,95
3	Упровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій (комп'ютерно орієнтованих методів навчання).	9,11	15,20	17,44
4	Організація спільної навчально-дослідної роботи викладачів і майбутніх тренерів-викладачів	8,56	14,30	16,39
5	Проведення педагогічної практики у ЗОШ та ДЮСШ.	8,89	14,80	17,02
6	Динамічне оцінювання та контроль освітнього процесу із застосуванням адекватних форм, методів і засобів	8,67	14,50	16,6

Складові змісту включає використання інтерактивних технологій (16%), упровадження інформаційно-комунікаційних технологій (17,4%), проведення педагогічної практики у ЗОШ та ДЮСШ (17%), застосуванням адекватних форм, методів і засобів оцінювання успішності (16,6%) у професійно-педагогічній підготовці майбутніх викладачів.

Другим за значимістю виявився фактор № 3 (коефіцієнт значущості 81,9 балів), що характеризує організаційно-проектувальну професійну підготовку у ЗВО і, відповідно, принцип продуктивності освітнього процесу на професійну підготовку майбутніх тренерів-викладачів фізичного виховання (табл. 3, рис.3).

Таблиця 3.

Порівняльні показники впливу організаційно-проектувальних чинників на якість підготовки майбутніх тренерів серед працівників ЗВО

№	Зміст психолого-педагогічних умов	$\bar{X}$	K_{3H}	%
1	Оптимальне поєднання загальних, групових та індивідуальних форм професійної підготовки	8,11	20,30	24,75
2	Безперервність і наступність дисциплін професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки	8,89	22,20	27,13
3	Можливості проектування індивідуального навчання студентів	7,44	18,60	22,7
4	Спрямування завдань навчальної практики на формування у майбутніх тренерів-викладачів умінь і навичок організації власної інноваційної навчальної діяльності	8,33	20,80	25,42

Цей фактор (3) характеризує «комплексне системно-цільове проектування професійної підготовки», оскільки він забезпечує організаційно-управлінські та проектувальні аспекти професійно-педагогічної підготовки студентів. Слід зазначити, що експерти визначили найбільш впливові педагогічні умови щодо професійної підготовки наступні: «безперервність вивчення дисциплін професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки» (27%), «формування у майбутніх тренерів-викладачів умінь і навичок організації власної інноваційної навчальної діяльності» (25,4%), «оптимальне поєднання загальних, групових та індивідуальних форм професійної підготовки» (24,7%).

Рис.3 Діаграма розподілу організаційно-проектувальних чинників

Фактор №1 (коефіцієнт значущості 80,8 балів), реалізує принцип пріоритетності розвитку особистості майбутнього вчителя та визначає психологічну комфортність освітнього процесу для студентів і викладачів (табл. 4, рис. 4).

Таблиця 4.

Порівняльні показники впливу психологічно-мотиваційних чинників на якість підготовки майбутніх тренерів серед працівників ЗВО

№	Психологічно-мотиваційні чинники	$\bar{X}$	$K_{зн}$	%
1	Урахування загального культурно-освітнього рівня студентів	7,22	9,00	11,16
2	Задоволення запитів і потреб особистості майбутнього тренера-викладача	7,78	9,70	12,03
3	Поєднання навчальних і виховних впливів, спрямованих на діяльність тренера-викладача у ДЮСШ	8,33	10,40	12,88
4	Активізація навчально-пізнавальної діяльності, залучення студентів до різних складових освітнього процесу	6,78	8,50	10,48
5	Урахування впливу особистості викладача на професійно-педагогічний розвиток студентів	9,11	11,40	14,09
6	Створення на заняттях доброзичливих міжособистісних і групових взаємовідносин, атмосфери співпереживання, співпраці, мотивації успіху; формування позитивного соціально-психологічного клімату в навчальному та педагогічному колективах	8,89	11,10	13,75
7	Орієнтація освітнього процесу на розкриття, розвиток і вдосконалення соціально і професійно важливих якостей майбутнього тренера-викладача.	8,67	10,80	13,41
8	Проведення конкурсів і олімпіад із психологічних і педагогічних дисциплін, що сприяють ознайомленню, сприйняттю й апробації студентами інноваційних підходів до фізичного виховання.	7,89	9,90	12,20

Важливим для дослідження вважаємо включення в цей фактор таких напрямків: «урахування впливу особистості викладача на професійно-педагогічний розвиток студентів» (14 %); «створення на заняттях атмосфери співпереживання, співпраці, мотивації успіху» (13,7%); й «орієнтація освітнього процесу на розкриття, розвиток і вдосконалення соціально і професійно важливих якостей майбутнього тренера- викладача (13,4%), і як наслідок, все це спрямовано на побудову діади «викладач – студент».

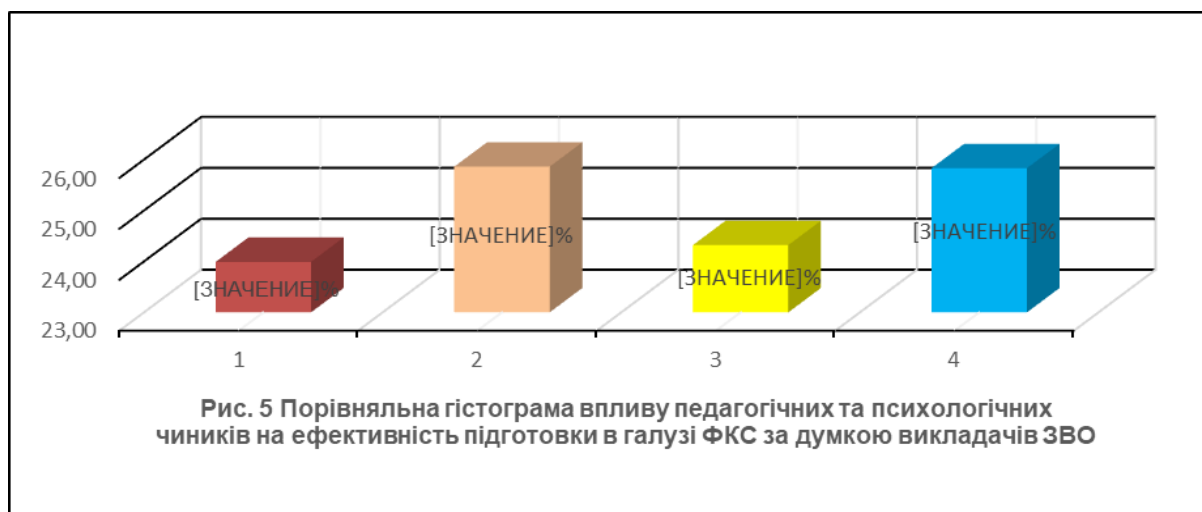
Після подальшої перевірки запропонованих психолого-педагогічних умов удосконалення професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів фізичного виховання було визначено вплив для кожного фактору від загального відсотку (табл. 5, рис. 5).

Таблиця 5.

Співвідношення вплив базових чинників на якість і ефективність підготовки майбутніх тренерів-викладачів фізичного виховання у ЗВО галузі ФКС (за методикою Степанченко, 2016)

№	Психологічні і педагогічні чинники	Кодування	Максимальне значення за комплексом (у балах)	Середнє значення у групі	Коефіцієнти значимості (у балах)	%
1	Психологічно-мотиваційні	1 група	80	64,67	80,84	23,99
2	Змістові	2 група	50	43,56	87,12	25,86
3	Організаційно-проектувальні	3 група	40	32,78	81,95	24,32
4	Технологічні	4 група	60	52,22	87,03	25,83

Фактор «цілеспрямована мотивація студентів і викладачів до навчання та педагогічної діяльності» описує 24 % від загального впливу, «поглиблення змісту професійно спрямованого навчання з освітніх компонентів» та «застосування інноваційних технологій, спрямованих на розвиток педагогічної майстерності викладачів» – 26 %, а «комплексне системне проектування професійної підготовки» – 24,8 %.

Ці відсоткові частки визначають рівень впливу психолого-педагогічних умов на якість та ефективність освітнього процесу у ЗВО. Переважання впливу конкретних педагогічних умов має враховуватися під час побудови навчального процесу фахової підготовки, що забезпечує доступність до освітнього середовища та дозволяє кожному студенту проектувати індивідуальну траєкторію за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

1. Вдосконалення професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів фізичного виховання відбувається під впливом складання змісту освітніх компонентів професійної програми та застосуванням інноваційних технологій в освітньому середовищі.

2. Здійснення компетентісно орієнтованої професійної підготовки фахівців за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» сприятиме підвищенню ефективності та зростанню якості програмних результатів навчання у вишах.

У перспективі планується вивчення і порівняння динаміки змін рівня професійно-педагогічної діяльності викладачів за оцінкою студентів 1 – 4 курсів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Ажиппо, О. Ю. (2012). Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах (теоретичний і методичний аспекти). Харків : Цифрова друкарня 1, 423.

Бельський, Я. (2000). Теоретичні і методичні основи підвищення ефективності праці вчителів фізичної культури (автореф. дис... д-ра пед. наук) К., 46.

Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти: затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України 14.08.2013 № 1176 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816.

Давиденко, Д. (2010). Фізична культура і культура здоров'я студентів. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. № 2, 65–70.

Денесенко, Н. Г. (2021). Теоретичні і методичні засади формування професійної мобільності майбутніх учителів фізичної культури (дис. ... доктора пед. наук) Київ, 610.

Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні [Електронний ресурс] : затв. указом Президента України від 22 червня 1994 р. № 334/94. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/334/94>.

Калашнікова, С., Базелюк Н., & Базелюк О. (2023). Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика : монографія. Київ: НАПН України, 255.

Климчук, В. О. (2006). Факторний аналіз: використання у психологічних дослідженнях. *Практична психологія та соціальна робота*. № 8. 43 – 48.

Клопов, Р. В. (2010). Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика : монографія. Запоріжжя : ЗДУ, 386.

Литвин, А. В. (2014). Методологічні засади поняття «педагогічні умови»: на допомогу здобувачам наукового ступеня. Львів: СПОЛОМ, 76.

Литвин, А. В. (2016). Проблема обґрунтування педагогічних умов у наукових дослідженнях. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вип. 44. Вінниця: ТОВ «Планер», 119 – 123.

Матвійчук, Т. В. (2011). Формування і виховання студента як суб'єкта фізичної культури. *«Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. Фізична культура»*. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, Вип. 13, 362–366.

Платонов, В. М. (1994). Про нову концепцію фізичної культури та спорту. Матер. І-ї республ. конф. Луцьк: Надстир'я, 3 – 4.

Степанченко, Н. І. (2017). Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах (дис. ... доктора пед. наук) Вінниця, 629.

Сущенко, Л. П. (2000). Зміст професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту. Проблеми педагогічних технологій: Зб. наук. пр. Волинського державного університету ім. Л.Українки. Луцьк. Вип. 4, 130-137.

Сущенко, Л. П. (2003). Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах (дис. ... доктора пед. наук) Київ, 548.

Тимошенко, О. В. (2008). Оптимізація професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 420.

Шиян, Б. М., & Вацеба О. М (2008). Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті. Тернопіль: Богдан, 276.

REFERENCES

Ahippo, O. Yu. (2012). Preparation of future physical education teachers for professional activities in general educational institutions (theoretical and methodical aspects). Kharkiv: Digital printing house 1, 423 [in Ukrainian].

Belskyi, Ya. (2000). Theoretical and methodical foundations of increasing the work efficiency of physical education teachers (author's thesis... Dr. Ped. Science) K., 46 [in Ukrainian].

Sectoral concept of development of continuous pedagogical education: approved by the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine 14.08.2013 No. 1176 [Electronic resource]. Access mode: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816.

Davydenko, D. (2010). Physical culture and health culture of students. Theory and methodology of physical education and sports. No. 2, 65–70.

Denesenko, N. G. (2021). Theoretical and methodical principles of the formation of professional mobility of future teachers of physical education (dissertation ... doctor of pedagogic sciences) Kyiv, 610 [in Ukrainian].

State program for the development of physical culture and sports in Ukraine [Electronic resource]: signed. by the decree of the President of Ukraine dated June 22, 1994 No. 334/94. Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/334/94>.

Kalashnikova, S., Bazelyuk N., & Bazelyuk O. (2023). Improvement of teaching in higher education: theory and practice: monograph. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine, 255 [in Ukrainian].

Klymchuk, V. O. (2006). Factor analysis: use in psychological research. Practical Psychology and Social Work. No. 8. 43-48.

Klopov, R. V. (2010). Professional training of future physical education and sports specialists using information technologies: theory and practice: monograph. Zaporizhzhia: ZDU, 386 [in Ukrainian].

Lytvyn, A. V. (2014). Methodological principles of the concept of "pedagogical conditions": for the help of those obtaining a scientific degree. Lviv: SPOLOM, 76 [in Ukrainian].

Lytvyn, A. V. (2016). The problem of substantiating pedagogical conditions in scientific research. Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems. Vol. 44. Vinnytsia: LLC "Planer", 119-123 [in Ukrainian].

Matviychuk, T. V. (2011). Formation and education of a student as a subject of physical culture. "Scientific and pedagogical problems of physical culture. Physical Education". K.: NPU named after M. P. Drahomanov, Vol. 13, 362–366 [in Ukrainian].

Platonov, V. M. (1994). About the new concept of physical culture and sports. Mater. 1st Republic conf. Lutsk: Nadstyrya, 3-4 [in Ukrainian].

Stepanchenko, N. I. (2017). The system of professional training of future teachers of physical education in higher educational institutions (diss. ... doctor of pedagogic sciences) Vinnytsia, 629 [in Ukrainian].

Sushchenko, L. P. (2000). Content of professional training of future specialists in physical education and sports. Problems of pedagogical technologies: Collection. of science Ave. Volyn State University named after L. Ukrainka. Lutsk. Vol. 4, 130-137 [in Ukrainian].

Sushchenko, L. P. (2003). Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions (dissertation of the doctor of pedagogic sciences) Kyiv, 548 [in Ukrainian].

Tymoshenko, O. V. (2008). Optimizing the professional training of future physical education teachers: monograph. K.: Publishing house of M. P. Drahomanov NPU, 420 [in Ukrainian].

Shiyan, B. M., & Vaceba, O. M. (2008). Theory and methodology of scientific pedagogical research in physical education and sports. Ternopil: Bohdan, 276 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті визначено вплив провідних чинників (освітні компоненти професійної програми, інноваційні технології, організаційно-управлінські аспекти, психологічно-мотиваційна спрямованість) на якість підготовки висококваліфікованих фахівців галузі фізичної культури і спорту.

Мета – визначити провідні чинники, що впливають на якість і ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання в закладах вищої освіти. Для досягнення мети дослідження були використані методи: аналіз науково-методичної літератури, анкетування, констатуючий експеримент, методи статистичної обробки результатів. Наведені результати найбільш значущих факторів впливу на якість і ефективність підготовки груп № 2, 4 (коефіцієнт значущості 87 балів). Так, група факторів №2 дозволила визначити складові які відображають пріоритетність у складанні змісту освітніх компонентів професійної програми здобувачів освіти (характеризує різноманітні аспекти вдосконалення психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців). Інший фактор (№ 4) спрямовано на використання технологічної професійної підготовки (застосування інноваційних технологій та розвитку педагогічної майстерності тренера). Другим за значимістю виявився фактор № 3 (коефіцієнт значущості 81,9 балів), що характеризує організаційно-проектувальну та організаційно-управлінські аспекти професійної підготовки. Фактор №1 (коефіцієнт значущості 80,8 балів), реалізує принцип пріоритетності розвитку особистості майбутнього вчителя та визначає психологічну комфортність освітнього процесу для студентів і викладачів. Окреслено перспективи подальших досліджень означеної проблеми.

Ключові слова: здобувачі освіти, фізична культура і спорт, майбутні тренери-викладачі.

УДК 378.147:004.7:37.011.3-051

NETWORK TECHNOLOGIES AS A MEANS OF VOCATIONAL TRAINING OF FUTURE LECTURERS UNDER THE CONDITIONS OF MASTER'S DEGREE**МЕРЕЖЕВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ*****Наталія Гарань***

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки вищої школи
E-mail: garan_nat@i.ua
ORCID 0000-0002-7617-8636
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Nataliia Haran

PhD in Pedagogy, Associate Professor
Higher School Pedagogy Department,
E-mail: garan_nat@i.ua
ORCID 0000-0002-7617-8636
SHEI «Donbas State Pedagogical University», Ukraine

Єдгар Погосов

здобувач 2 (магістерського) рівня

Edhar Pogosov

applicant of 2 (master's) level